

בס"ד. יום ב' דראש השנה, ה'תש"כ

(הנחה בלתי מוגה)

שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, ואיתא בגמרא¹ לענין פסוקי מלכיות דראש השנה, שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, מלכות, דברי ר' יוסי, ר' יהודה אומר אינה מלכות, ואנן קיי"ל לפסק הלכה כר' יוסי², שהפסוק שמע ישראל הוא בכלל יו"ד פסוקי מלכיות, וכמ"ש בנוסח דמוסף ר"ה בסיום ברכת מלכיות, ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד. ומבואר בהמשך וככה³ הטעם הפנימי בפלוגתא זו, דהנה ידוע ששמע ישראל הוא בחי' יחודא עילאה⁴, והרי ענין המלכות הוא להיות מקור להתהוות עולמות בי"ע, שעם היותם בבחי' יש מ"מ יהי' בהם ביטול, וביטול זה הוא בחי' יחודת, כי, יחודת הוא באצילות⁵, שאיהו וחיוהי חד איהו וגרמוהי חד⁶, עולם האחדות, משא"כ בבי"ע הוא יחודת⁷, ולכן סברת ר' יהודה היא ששמע ישראל אינה מלכות, לפי שענינו הוא יחודת. אמנם דעת ר' יוסי, וכן הוא פסק ההלכה, ששמע ישראל הוא מלכות, ומבואר שם ג' טעמים לדבר. טעם א', לפי שהמלכות כמו שהיא באצילות עכ"פ ה"ה בכלל כל הע"ס שהם בחי' יחודת. דהנה, בבחי' המלכות יש ב' ענינים, הא', כמו שהמלכות נעשית כתר לבריאה⁸, והב', כמו שהמלכות היא באצילות, ועיקר המלכות היא כמו שהיא באצילות, וכמו שהיא באצילות הרי גם המלכות היא בבחי' יחודת, וכמ"ש אנכי שלומי אמוני ישראל, ולכן הנה גם פסוק שמע ישראל שהוא בחי' יחודת נמנה בכלל פסוקי מלכיות. וממשיך שם, ויש להוסיף עוד בטעם דר' יוסי [והיינו לפי שהטעם הנ"ל אינו מספיק עדיין, שהרי הכוונה בענין המלכות כאן אינה כמו שהיא באצילות, אלא כמו שנמשכה בבי"ע, וכמ"ש⁹ מלך

1) ואתחנן ו, ד.
2) ר"ה לב, ב.
3) טור אור"ח סתקצ"א.
4) תרל"ז — סוף פרק פ (סה"מ תרל"ז)
5) ח"ב ע' תקצה).
6) זהר ח"א יח, ב. תניא שעהיזה"א
7) בתחילתו. פ"ו. ובכ"מ.
8) ראה סה"מ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה
9) פ"ט. פכ"ב"כג. ד"ה כל המאריך באחד תרע"ח

(סה"מ תרע"ח ס"ע שפג ואילך). ובכ"מ.
7) תיקוני זהר בהקדמה (ג, ב).
8) ראה עין חיים שער ג (שער סדר אצילות למהרח"ו) פ"ב. שער ו (שער עקודים) פ"ב. שער מב (שער דרושי אבי"ע) פ"א. ועוד.
9) שמואל-ב כ, יט.
10) בתפלת מוסף דר"ה (בפסוקי מלכיות). וראה סידור הארז"ל במקומו.

על העולם כולו כו' וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו כו', שחשיב כאן כל פרטי הנבראים כו' והנעשים שבעוה"ז, ולכן מבאר עוד טעם בשיטת ר' יוסין, דלו יהא שבחי' המלכות מהוה היש דבי"ע שביטולו הוא רק בבחי' ביטול היש (יחו"ת), עכ"ז ע"י ביטול היש באים לבחי' ביטול דיחו"ע, איך שקמי' כלא חשיב. וגם כל ענין האצילות ששם בחי' יחו"ע הוא בשביל שבחי' המלכות דאצילות תהווה בי"ע (וכידוע שהכוונה בהאצלת עולם האצילות היא כדי שיהי' ממוצע לעולמות בי"ע¹¹), שזהו עיקר המכוון. ויש לומר בביאור הדברים, שלא מספיק מה שכל ענין האצילות הוא בשביל התהוות היש כו', שהרי הכוונה אינה שישאר בבחי' יש כו'¹², אלא כמ"ש לפנ"ז שע"י ביטול היש באים לבחי' ביטול דיחו"ע, והיינו שהכוונה היא שגם בעולמות בי"ע יומשך בחי' יחו"ע. וכידוע מ"ש בזהר¹³, ומבואר בהמשך יו"ט של ר"ה תרס"ו¹⁴, שכוונת הבריאה היא בגין דישתמודעון בי', והיינו, שגם בבי"ע תהי' הידיעה וההשגה דיחו"ע. וזהו שגם פסוק שמע ישראל נמנה בפסוקי מלכות, לפי שהכוונה בבחי' המלכות היא שגם בבי"ע יהי' היחוד דיחו"ע כמו באצילות, וזהו"ע שמע ישראל, שמע לשון הבנה והשגה¹⁵, שהו"ע ההתבוננות בענין הוי' אלקינו, יחוד או"א, ועי"ז יהי' הוי' אחד, יחוד זו"ן¹⁶.

ב) אמנם צריך להבין¹⁷, איך שייך שבבי"ע יהי' ענין דישתמודעון בי', דהנה ידוע שכללות העולמות, ובפרט עולמות בי"ע, התהוותם היא מספירת המלכות (שלכן נקראת בשם שכינה¹⁸, לפי ששוכנת ומתלבשת בתחתונים¹⁹), שהיא בחי' התפשטות הארה בלבד, ולא בחי' עצמיות, ובמלכות גופא הנה ההתהוות היא מהארת המלכות בלבד, וכמ"ש²⁰ כי נשגב שמו לבדו הודו על ארץ ושמים, והיינו, שהשגת

החדשה — ח"ב תנא, ד. וש"נ.
 17) בהבא לקמן — ראה ד"ה שמע ישראל דש"פ ואתחנן תרע"א (סה"מ אעת"ר ע' קסו ואילך). וראה גם ד"ה הנ"ל דיום ב' דר"ה תשט"ו (סה"מ תשט"ו ע' ג ואילך).
 18) ראה תניא רפנ"ב. ובכ"מ.
 19) ראה תניא שם. וראה גם תניא פמ"א (נו, ב). שם אגה"ק סל"א (קנב, א).
 20) תהלים קמח, יג. וראה לקו"ת אמור לג, ג. ובכ"מ.

11) ד"ה עוטה אור כשלמה תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' יב ואילך). ובכ"מ.
 12) חסר קצת (החור"ז).
 13) ח"ב מב, ב.
 14) ע' ד ואילך.
 15) ראה ספורנו עה"פ. תו"א בראשית א, א. לקו"ת נשא כ, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"ב ע' תרעו. אוה"ת עקב ע' תעט. ובכ"מ.
 16) ראה גם זח"ג רסג, א. סידור שער השמים (של"ה) במקומו. לקו"ת שה"ש כט, א. תורת חיים פקודי תרסט, א (בהוצאה

הנבראים יכולה להיות רק בבחי' הארת המלכות בלבד, ועד שגם השגת הנשמות בג"ע היא רק בבחי' זיו השכינה בלבד, אבל מהמדריגות העצמיות דאצילות [ואין הכוונה כאן על העצם, כי אם על ענין עצמי, כמו מוחין ומדות] אין הנבראים יכולים לקבל. ועוד זאת, שלהיותם עצמיים אין בהם ענין הירידה וההמשכה, אלא אדרבה, יש בהם טבע העלי' והדביקות במקורן. וכמו בהמדות, שאף שהם בשביל העולמות, שהרי המדות הם בחי' גילוי להזולת, שהרי אי אפשר למדות בלא זולת, הנה ענין הירידה והגילוי במדות הוא מצד בחי' המלכות שבמדות, אבל מצד המדות עצמם, הרי הם בתנועה של עלי' למעלה, ומכ"ש שכן הוא בבחי' המוחין, ולכן אי אפשר שהנבראים ישיגו בחינות אלו. ורק המלכות שהיא הארה בלבד, הרי היא נמשכת למטה להוות את הנבראים, ולכן אפשר שתהי' השגה בבחינה זו, דהא בהא תליא, דמאחר שהיא נמשכת למטה, לכן אפשר שהנבראים יקבלו אותה. ועפ"ז אינו מובן, איך אפשר שבבי"ע יהי' ישתמודעון ביי', והרי הפירוש דישתמודעון ביי' הוא בהקב"ה עצמו (אין דעם אויבערשטן אַליין) שלמעלה מהספירות, ולא בספירה אחת בלבד. וכדמוכח גם מזה שענין בגין דישתמודעון הוא באצילות, וכמבואר בהמשך יו"ט של ר"ה הנ"ל²¹ שבאצילות יש ידיעת והשגת אלקות, דאיהו וחיוהי וגרמוהי חד, משא"כ בבי"ע, ולכן הנה הכוונה דבגין דישתמודעון היא בענין האצלת האצילות דוקא, אבל לא בהתהוות הבי"ע, וגם לא בענין הממוצע דאצילות שהוא בשביל בי"ע.

ג) **אך** הענין הוא, דהנה כתיב²² הוי' מלך גאות לבש, דבכדי שיהי' הוי' מלך, הרי זה ע"י ההתלבשות בלבוש גאות. דהנה בבחי' המלכות שהו"ע ההתנשאות יש ב' ענינים, התנשאות על הזולת, והתנשאות עצמי שמנושא מצד עצמו. ועיקר ענין המלכות הוא ההתנשאות שמצד עצמו. דהנה, ענין ההתנשאות דמלכות הוא מצד עצם הנפש (והיינו, שגם בכחות הכלולים בנפש וגם כמו שהנפש נושא כחות הנה המלכות היא בעומק יותר משאר הכחות, בעצמות הנפש ממש²³), דכיון שעצם הנפש היא בהבדלה מוחלטת מכל הכחות, לכן יש בה כח ההבדלה שהו"ע ההתנשאות, ומזה מובן שעיקר ענין המלכות הוא ההתנשאות שמצד עצמו. וכמו"כ הוא גם למעלה, שעיקר ההתנשאות היא ההתנשאות שמצד עצמו,

המשך תער"ב ח"ג ע' אירידירטו. סה"מ
תרפ"ט ע' 15. וש"נ. ד"ה זה היום דיום ב'
דר"ה תשי"ז (סה"מ תשי"ז ע' ד ואלך).

(21) ע' 1.

(22) תהלים צג, א.

(23) ראה גם סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שכא. דר"ה תשי"ז (סה"מ תשי"ז ע' ד ואלך).

שהתנשאות זו היא באין ערוך לעולמות, שאין העולמות בערך כלל אפילו להתנשאות עליהם. ובכדי שתהי' התנשאות על העולמות הרי זה ע"י גאות לבש. והנה, בענין לבוש זה יש ב' ענינים. ענין הא' הוא בחי' הצמצום הראשון, שפנימיות האור נסתלק לגמרי ונשארה הארה שבערך העולמות²⁴, היינו שבערך להתנשאות על עולמות. וענין הב' הוא בחי' מחשבה הקדומה דאנא אמלוך²⁵ שישנה גם קודם הצמצום, שזהו לבוש המעלים, כמו המחשבה שמעלים על השכל, ובפרטיות הו"ע אותיות המחשבה דבינה שמלבישים ומעלימים על הנקודה דחכמה, וע"י הלבוש של המחשבה דאנא אמלוך שמלבשת את ההתנשאות עצמי, אפשר להיות אח"כ ענין הצמצום שעל ידו תומשך הארה שבערך להתנשאות על עולמות.

והנה גם ההמשכה שע"י הצמצום היא באופן שתחילת ההמשכה היא בבחינה כללית ואח"כ באה בבחי' פרטים, ומזה מובן שהפרטים ישנם בהעלם בהכלל, ובהפרטים ישנו הכלל בהעלם. ויובן זה עד"מ מאדם הבונה בית, שבתחילה יש לו רצון כללי על הבית, ואילו הפרטים אינם ניכרים כלל, והיינו, דהגם שבכדי שהבנין יהי' לפי אופן הכוונה והתענוג שלו הרי זה דוקא כשיהי' מפורט באופן המתאים לכוונתו, מ"מ הנה ברצון הכללי לא ניכר פרטים כלל, ורק אח"כ מתגלה רצון פרטי בנוגע לפרטי החדרים כו', עד שכאשר יצוה לאומן לבנות הבית בפועל אזי יבוא כל פרט בפני עצמו, וגם בסדר דקדימה ואיחור, משא"כ ברצון הכללי לא ניכר פרטים כלל, ומכ"ש שאין בו סדר דקדימה ואיחור. אמנם באמת בהכרח לומר שגם ברצון הכללי ישנם כל הפרטים בהעלם, שלכן נמשכים אח"כ בגילוי, וכמו"כ מובן שבפרטים ישנו בהעלם בחי' הכלל. ועד"ז יובן למעלה, שתחילת ההמשכה שאחרי הצמצום היא בבחי' כלל, והו"ע המחשבה הקדומה דא"ק, שצופה ומביט עד סוף כל הדורות²⁶, וכולם נסקרים בסקירה אחת²⁷, והרב המגיד קראו אור כללי²⁸, והיינו, שלא ניכרים בו פרטים כלל, ורק אח"כ כשבחי' מלכות דא"ק נעשית כתר לאצילות, אזי מתגלים הפרטים. ובפרטיות יותר הנה גם באצילות הוא בבחי' כלל עדיין, ורק כאשר מלכות דאצילות נעשית כתר לבריאה,

המשך יו"ט של ר"ה תרס"ה ותש"ג.
 26 תפלת מוסף דר"ה (בפסוקי זכרונות).
 27 ר"ה יח, א.
 28 ראה לקו"ת מסעי צה, ב. סהמ"צ להצ"צ נח, ב. אוה"ת ענינים ע' פד.

24 ראה עץ חיים שער א (דרוש עיגולים ויורש) ענף ב. אוצרות חיים ומבוא שערים בתחלתם. לקו"ת הוספות לויקרא ד"ה להבין מ"ש באוצ"ח (נא, ב ואילך).
 25 ראה עטרת ראש שער ר"ה פ"ה.

ומלכות דבריאה כתר ליצירה, ומלכות דיצירה כתר לעשי, ומלכות דעשי' כתר לפרטי הנבראים והנעשים שבעוה"ז, הנה בבחינות אלו מתגלים הפרטים. ומובן ממשל הנ"ל שגם בבחי' מחשבה הקדומה דא"ק ישנם הפרטים בהעלם, וכמו"כ לאידך גיסא, שגם לאחרי שנמשכו הפרטים יש בהם בהעלם בחי' הכלל.

ועפ"ז יובן ענין בגין דישתמודעון בי', והיינו, לפי שמבחי' הפרטים אפשר להשיג את בחי' הכלל, ויתירה מזה, שאפשר להשיג גם את בחי' הכלל עצמו שלמעלה יותר מהפרטים, והיינו, שלא זו בלבד שע"י התגלות הפרטים אפשר להשיג את הפרטים כמו שהם בהכלל, אלא עוד זאת, שאפשר להשיג גם את הכלל עצמו כמו שהוא למעלה מהפרטים, ולא רק כמו שהוא בעילוי לגבי הפרטים שחוץ ממנו, אלא גם כמו שהוא בעילוי לגבי הפרטים כפי שנמצאים בהכלל. וע"י ההשגה בבחי' הכלל, אפשר להיות ידיעה גם בבחי' ההתנשאות העצמי, כמו שהוא קודם הצמצום, וגם כמו שהוא קודם המחשבה הקדומה דאנא אמלוך. והיינו לפי שהמחשבה הכללית יש בה בהעלם בחי' ההתנשאות העצמי, והו"ע מלכות דא"ס שאחרי הצמצום, שיש בה בהעלם בחי' מלכות דא"ס שקודם הצמצום, דהיינו ההתנשאות העצמי, שלכן היא בבחינה כללית, לפי שיש בה בהעלם ההתנשאות העצמי, אלא שהוא בהעלם והסתר ביותר. ולכן שייך בהנבראים דבי"ע הענין דישתמודעון בי', לפי שע"י הפרטים אפשר להשיג בחי' הכלל, ועי"ז גם בחי' התנשאות עצמי.

ד) אמנם באמת אי אפשר לומר כן, שהרי מה שאפשר להיות מושג בנבראים הוא רק מה ששייך לעולמות, אם בחי' אור פנימי, או גם אור הסובב, בבחי' ידיעת השלילה, אבל בבחי' התנשאות עצמי לא שייך השגה כלל, שהרי כל השגה היא עי"ז שתופסים את הקצוות, והעצמי אין בו קצוות כלל, וא"כ לא שייך בו השגה, שהרי הוא באין ערוך כלל לעולמות, עד שהוא באין ערוך גם להיות מתנשא עליהם (כנ"ל), ומכ"ש שהוא באין ערוך ששיגו אותו. אך הענין הוא, דהנה, לית מחשבה תפיסא בי' כלל (כדאיתא בזהר"ק²⁹), כי אם כאשר תפיסא ומתלבשת בתורה ומצותי' אזי היא תפיסא כו' (כמבואר בתניא³⁰). והיינו, שבחינה זו שעלי' אמרו לית מחשבה תפיסא בי' כלל, אפילו מחשבה הקדומה דא"ק (שעד בחי' מחשבה זו אפשר להיות השגת הנבראים, וגם מחשבה זו לא תפיסא

(30) ספ"ד.

(29) תקו"ז בהקדמה (יז, א).

בי' כלל), הנה בבחינה זו עצמה אפשר לתפוס על ידי תורה ומצוותי'. וזהו בגין דישתמודעון בי', שע"י תומ"צ הנה גם בהנבראים דבי"ע אפשר להיות הידיעה בהעצמות.

ה) **וביאור** הענין, הנה ידוע שבכללות ההשתלשלות יש ג' בחינות, איהו וחיהוה וגרמוהי (כמבואר בתניא ובמאמרים³¹). ופירוש הפנימי בג' בחינות אלו, דאיהו היינו בחי' העצם שלמעלה מענין האורות, חיהוה היינו בחי' האורות שלמעלה מענין הכלים לגמרי ולמעלה מענין ההתלבשות בכלים (ובכללות הוא בחי' האורות דכתר, שאין בהם ענין הכלים), וגרמוהי היינו בחי' האורות המתלבשים בכלים ובחי' הכלים. וג' מדריגות אלו ישנם גם קודם הצמצום, שזהו שאמר³² עד שלא נברא העולם (וכמו כן עד שלא נאצל³³) הי' הוא ושמו בלבד, דבחי' שמו הוא דוגמת בחי' חיהוה וגרמוהי שלאחרי הצמצום, ובחי' הוא היינו העצם, ולאחרי הצמצום נקרא איהו. ובפרטיות יותר, הנה כללות הע"ס בבחי' האורות והכלים (גרמוהי) התחלתם היא בבחי' החכמה, שהיא ראשית ההשתלשלות³⁴, דאף שהחכמה היא בחי' נקודה, מ"מ, הרי היא באה בגילוי, וזהו ענין אאלפך חכמה³⁵, שהחכמה נקראת בשם אלף, הרי אל"ף היא אות, בחי' גילוי, וציוור אות אל"ף הוא נקודה קו נקודה³⁶, והיינו, דאף שההתחלה היא באופן של נקודה, מ"מ, הרי היא נמשכת אח"כ בקו, ועי"ז באה אח"כ לבחי' נקודת המקבל. וזהו ענין אאלפך חכמה בבחי' חכמה הגלוי'. וכמו"כ יש גם ענין אאלפך חכמה בבחי' חכמה שבכתר, זהו אאלפך לשון עתיד, כידוע³⁷ בשם אהי' שהאל"ף מורה על העתיד, אנא זמין לאתגלאה³⁷, דהגם שעכשיו היא בבחי' סתימות עדיין, מ"מ יודעים כבר שעתיד לאתגלאה. וכן הוא גם בענין אאלפך בינה³⁵, שקאי על הבינה שבכתר, היינו, שגם בבחי' כתר יש שרש ומקור לבינה דעתיד לאתגלאה, שהרי שרש הבינה אינו מהחכמה, אלא יש לה שרש מיוחד בכתר כידוע³⁸, וזהו ענין אאלפך בינה. אך יש עוד בחינה באל"ף, אותיות

35) איוב לג, לג. וראה שבת קד, א.
36) ראה ספר הערכים — חב"ד מערכת
אותיות אות אל"ף סעיף טז, ובהנסמן שם.
37) ראה זח"ג יא, סע"א. סה, ב. וראה גם
ד"ה כל המאריך באחד הנ"ל (סה"מ תרע"ח
ע' שפז).
38) ראה אמרי בינה שער הק"ש פנ"ט.
סה"מ תרנ"ט ע' עד ואל"ך. תרצ"ז ע' 182. וש"נ.

31) ראה תניא אגה"ק ס"כ. המשך תער"ב
ח"א פרק קנג.
32) פרקי דר"א פ"ג.
33) עבודת הקודש חלק א פרק ב. וראה
ספר הערכים — חב"ד ח"ד ערך אור אין סוף
(ה) ס"א סק"ג (ע' תמה ואל"ך). וש"נ.
34) ראה תניא שעהיוה"א פ"ח (פה, ב).
ובכ"מ.

פלא³⁹, והוא בחי' פנימיות הכתר, בחי' עתיק, שלמעלה מענין התכללות הספירות. ובעומק יותר הנה גם בפנימיות הכתר עצמו יש חילוק בין ז"ת דעתיק לג"ר דעתיק, דז"ת דעתיק מתלבשים באריך, וג"ר דעתיק הם למעלה מהתלבשות, דרישא לא אתתקן⁴⁰. וזהו בחי' איהו.

(ו) **והנה** בכדי להמשיך מבחי' פלא, בחי' איהו, הרי זה ע"י עשיית הכלים דוקא. דהנה ידוע ששרש הכלים הוא למעלה מהאור, ולכן המשכת האור היא ע"י הכלי דוקא⁴¹. אמנם, ע"י עשיית כלים חדשים, דהיינו שגם מה שאינו כלי בעצם נעשה בבחי' כלי, ממשיכים מבחי' איהו שלמעלה מבחי' האור. והיינו, שהעבודה שמצד האורות שהיא בדרך אור ישר מגעת רק בבחי' חיוהי, בחי' הגילויים, ובכדי להגיע להעצם הרי זה ע"י העבודה שמצד הכלים דוקא, ובפרט ע"י עשיית כלים חדשים, שמצד ההתחדשות שבדבר בדרך אור חוזר, הרי הוא מגיע בהעצם. ועד"מ בענין השפעת השכל, כמארז⁴² הרבה קבלתי מרבותי הרבה קבלתי מחברי ומתלמידי יותר מכולם, והיינו, שיש אופן השפעה מהרב להתלמיד כמו שהיא מצד עצמה, שהרי יותר משהעגל רוצה לינק הפרה רוצה להניק⁴³, שענין זה אמרו לר"ע בנוגע להשפעת השכל, וזוהי השפעה בדרך אור ישר (ועד"ז הרבה קבלתי מחברי, שהוא למטה מהקבלה מרב, והוא ג"כ בדרך אור ישר), והשפעה זו היא השפעה מצומצמת. אך ישנו הענין דמתלמידי יותר מכולם, שזהו בבחי' אור חוזר מלמטה למעלה, שמגיע בעומק יותר, ובפרט כאשר התלמיד מקשה קושיות על השכל, שעיי"ז מעורר אצל הרב שיתייגע בעומק יותר, ועד שמגיע בכח השכל היולי העצמי שלמעלה גם מכח המשכיל, ומשם נמשך הגילוי גם להתלמיד.

וכמו"כ יובן גם בעבודת האדם, שהעבודה שמצד נפש האלקית היא בדרך אור ישר, ומגעת בבחי' הגילויים. אך העבודה שמצד נפש הבהמית, והיינו, כאשר נפש האלקית מתבוננת בענין אלקי באופן שגם נפש הבהמית יכולה להשיג, ועד שגם נה"ב מסכמת שצריך להיות

(41) ראה תו"א צו, א ואילך. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"א ע' ר ואילך. ח"ב ע' תמ ואילך.

(42) תענית ז, א. מכות י, א.

(43) פסחים קיב, א.

(39) ראה תקו"ז ת"ע (קלה, א). אמרי בינה שם פנ"ז. פס"ב ואילך. ד"ה כל המאריך באחד הנ"ל (סה"מ תרע"ח ע' שפו ואילך).

סה"מ תרפ"ט ע' 65. וש"נ.

(40) ראה עץ חיים שער יג (שער אריך

אנפין) פ"א-ב.

ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך⁴⁴ בשני יצריך⁴⁵, הרי זו עבודה שבדרך אור חוזר שמגעת בהעצם. ובעומק יותר, הנה גם ענין זה אינו אמיתית הענין דאור חוזר עדיין, לפי שזהו באופן שמפריד את הטוב דנה"ב מהרע ומעלה את הטוב כו', אמנם אמיתית הענין דאור חוזר הוא באופן שפועל הכפי' בתוקף הרע דנה"ב, שע"ז נשבר ומתברר ההעלם וההסתר גופא, והיינו, שעצם התוקף דנה"ב מתהפך ונעשה בכחי' כלי לאלקות, ובאופן דרב תבואות בכח שור⁴⁶, וע"ז מגיע לבחי' בכל מאדך, שאינו מגיע לזה ע"י העבודה שמצד נפש האלקית⁴⁷, וזהו אמיתית הענין דאור חוזר שע"ז מגיע בהעצם. ובכללות הרי זה החילוק בין עבודת הצדיקים לעבודת בעלי תשובה, ובזמני השנה הוא החילוק בין עבודת ניסן לעבודת אלול ותשרי⁴⁸, דעבודת הצדיקים היא תמידים כסדרם שזהו בדרך אור ישר, אך עבודת התשובה היא מלמטה למעלה, אני לדודי ודודי לי⁴⁹, והעילוי שבזה שדוקא ע"י הקבלת עול והכפי' בדרך אור חוזר מגיעים בהעצם.

ז) וזהו שהפסוק שמע ישראל נמנה בפסוקי מלכיות, כי, תכלית כוונת הבריאה היא שגם בעולם שלמטה שנתהווה מבחי' המלכות יהי' הענין דישתמודעון ב', הידיעה בהעצם, ע"י העבודה דתורה ומצוות, ובפרט ע"י עבודת הביירוים, שזהו ענין שמע ישראל, דנוסף על הפירוש שנת"ל ששמע הוא מלשון הבנה והשגה, יש גם פירוש ששמע הוא מלשון אסיפה וקיבוץ⁵⁰, כמו וישמע שאול⁵¹, שצריך לקבץ ולאסוף ולברר את כל הניצוצות שנפלו למטה, שזהו"ע שמע, שם ע"י⁵², שם בגימטריא רפ"ח וב"ן⁵³, והיינו, בירור הרפ"ח ניצוצות ע"י שם ב"ן, והעלאתם לבחי' ע' עד לבחי' ע' רבתי. וזהו גם מה שמסיים הוי' אחד, דלכאורה, כיון שמדבר כאן בענין היחוד, ובפרט ע"פ משנת"ל שהו"ע יחו"ע, הול"ל הוי' יחיד, שמורה יותר על האחדות מכמו תיבת אחד⁵⁴, ולמה נאמר אחד. אך הענין הוא, שעיקר הכוונה היא באסיפת וקיבוץ הניצוצות שנפלו

49) שה"ש ו, ג. וראה סה"מ תרכ"ז ע'

רכב.

50) מאמרי אדה"ז ואוה"ת שם.

51) שמואל"א טו, ד.

52) זהר ח"ג רלו, ב (ברע"מ). תו"א

הוספות לויחי קה, ג. לקו"ת ואתחנן יב, ד

ואילך. פ' ראה לא, ב.

53) ראה לקו"ת ואתחנן ופ' ראה שם.

54) ראה תו"א וראו נה, ב. ובכ"מ.

44) ואתחנן ו, ה.

45) משנה ברכות רפ"ט (נד, א). ספרי

ופרש"י עה"פ.

46) משלי יד, ד. וראה לקו"ת האזינו עה,

ב. ובכ"מ.

47) ראה תו"א מקץ לט, ג"ד. סה"מ תר"ם

ח"ב ע' תצט.

48) ראה סה"מ תרל"ו ח"ב ע' שס. תרנ"ב

ס"ע ג. וראה אוה"ת בא ע' רס ואילך.

למטה, דמאן דנפיל איקרי מית⁵⁵, והעלאתם למעלה לבחי' הא', א"ס, אלופו של עולם, וזהו"ע אחד דוקא, כמארז"ל⁵⁶ כד אמליכתי כו'. וזהו גם ענין העבודה דר"ה, כמארז"ל⁵⁷ שתמליכוני עליכם¹². ודוקא ע"י עבודה זו תופסים בהעצם, כיון שעיי"ז נשלמת הכוונה שנתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים⁵⁸.

(55) כ"ה בלקו"ת חוקת נו, ד. ובכ"מ. וראה זהר ח"ג קלה, ב. הובא בעץ חיים שער שבירת הכלים פ"ב.
 (56) ברכות יג, ב.
 (57) ר"ה טז, א. לד, ב.
 (58) ראה תנחומא בחוקתי ג. נשא טז. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפל"ו. ובכ"מ.